

Asia: VN/18157/2023

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi kyberturvallisuusdirektiivin (NIS2-direktiivi) täytäntöönpanemiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot NIS2-direktiivin tavoitteista ja tarkoituksesta

Ei lausuttavaa.

Soveltamisalaa koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

Riskienhallintavelvoitetta koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

Raportointivelvoitetta koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

Valvontaa koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

Seuraamusmaksua koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

CSIRT-yksikön tehtäviä koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

Tiedonhallintalakia ja täytäntöönpanoa julkishallinnossa koskevat huomiot

NIS2 soveltamisalaan kuuluvien julkishallinnon organisaatioiden osalta hallituksen esityksen mukaan tiedonhallintalautakunta ei toimisi enää 4a luvun osalta edistävänä tahona vaan taho olisi Liikenne- ja viestintävirasto Traficom. Näin ollen julkisen hallinnon tietoturvallisuuden toteutumista edistäisi jatkossa kaksi viranomaista tahoillaan. Tiedonhallintalautakunta muilta osin kuin 4a osalta sekä niiden organisaatioiden osalta, jotka eivät kuulu NIS2-direktiivin soveltamisalaan. Puolestaan

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kohdan 4a osalta NIS2-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien organisaatioiden toimintaan liittyen.

Tiedonhallintalain edistämisen vastuut ja roolit tulisi esittää mahdollisimman yksiselitteisesti väärinkäsitysten välttämiseksi. Lisäksi yhteistyön tärkeyttä edistävien viranomaisten kesken tulee painottaa.

Direktiivi asettaa velvoitteita toimijaluetteloon ilmoittautumisesta ja muutostietojen toimittamisesta; riskienhallintavelvoitteen ja riskienhallinnan toimintamallin sekä kyberturvallisuuden riskienhallintatoimenpiteille vähimmäisvaatimuksena kahdentoista eri kokonaisuuden osalta; merkittävien poikkeamien ilmoittamisesta kolmiportaisen ilmoitusvelvollisuuden osalta. Kolmiportaisessa ilmoitusvelvollisuudessa ensi-ilmoitus tulee tehdä ilman aiheutonta viivytystä, viimeistään 24 tunnin kuluessa poikkeaman havaitsemista. Jatkoilmoitus tulee tehdä ilman aiheutonta viivytystä 72 tunnin kuluessa poikkeaman havaitsemisesta. Viimeistään kuukauden kuluttua tulee lisäksi toimittaa yksityiskohtainen loppuraportti, jolle on asetettu vaatimuksia.

Soveltamisalan laajentuminen luo siis lisääntyneitä velvoitteita julkishallinnon toimijoille. Digi- ja väestötietovirastossa direktiivin velvoitteiden toimeenpaneminen ja soveltaminen, havainnointikyvykkyyden nostaminen sekä raportoinnin parantaminen vaatii lisätyötä sisäisten prosessien vaatimustenmukaiseksi saattamisen osalta sekä muille organisaatioille tuotettavien palveluiden osalta. Riskienhallintavelvoitteen osalta on tärkeää integroida direktiivin vähimmäisvaatimukset osaksi kokonaisriskienhallintaa. Riskienhallintaan liittyen myös kyberhygienian vaatimukset tulevat kasvamaan. Ilmoitusvelvollisuuden osalta DVV:n tulee kyetä tuottamaan ajantasaista tilannekuvaa poikkeamatilanteissa myös asiakkaille, tähän tarvitaan kykyä (resurssia) toimia aktiivisena palveluntuottajana poikkeamatilanteessa. Näiden lisäksi vaatimustenmukaisuuden osoittamisen tärkeyden voidaan nähdä kasvavan. Vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa korostuu myös VAHTI-verkoston rooli, sillä dokumentoidun vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tarvitaan yhteistä työstöä, ohjaavaa viestintää sekä ohjeistusta; koulutusta, vertaistukea ja mallipohjia.

Luottamuksen ylläpito ja yhteistyö kiristyneessä turvallisuustilanteessa on tärkeää, sillä hallitusohjelman kirjauksen perusteella Suomi siirtyy kohti ensisijaisesti digitaalista viranomaisasiointia. DVV:n on kyettävä toteuttamaan direktiivin ja toimeenpanosäädösten vaatimukset, joka vaatii lisäresursointia.

Lisäresursointi direktiivin luomiin velvollisuuksiin liittyen kohdistuu nimenomaan jatkuvaan henkilötöyöhön. DVV on resursoinut siirtymävaiheessa vaatimusten toimeenpanon priorisoimalla tehtäviä, mutta jatkuvaan henkilötöyöhön esitetään lisämäärärahaa kehyskaudelle 2025-2028 seuraavasti: 2 henkilötöyövuotta á 64.000 € jatkuvana resurssina, yhteensä 128.000 € / vuosi. Resurssit kohdistetaan siten, että 1 htv painottuu organisaation sisäisen riskienhallinnan tukemiseen

ja 1 htv painottuu DVV:n tarjoamien digitaalisten palveluiden vaatimustenmukaisuuteen ja toimittajaketjujen hallintaan, joka näkyy parantuneena palveluna DVV:n palveluiden käyttäjille. DVV:n vaikutusarviointi ja siitä nouseva resurssitarve on linjassa LVM:n teettämän vaikutustenarvioinnin kanssa (lakipaketin liitteenä).

Verkkotunnusvälittäjiä koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

Kumottavaksi ehdotettuja säännöksiä koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

Vaikutustenarviointia koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

Muut huomiot ja avoin palaute esityksestä

Ei lausuttavaa.

Salovaara Timo
Digi- ja väestötietovirasto

Jukkola Auli
Digi- ja väestötietovirasto - Prosessit/Lakiasiat